

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. α) Σωστό β) Λάθος γ) Λάθος δ) Σωστό ε) Σωστό

A2.

1.β

2.γ

ΘΕΜΑ Β

B1.α.Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία. Το οικονομικό κύκλωμα δείχνει ότι μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλώνονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά. Το οικονομικό κύκλωμα μπορεί εύκολα να γίνει πολύ περίπλοκο, αν προστεθούν οι διάφορες ροές που στην πραγματικότητα συμβαίνουν. Μπορούμε π.χ. να προσθέσουμε τις συναλλαγές που γίνονται μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και Κράτους με άλλες χώρες. Κάτι τέτοιο όμως θα έκανε το διάγραμμα δυσνόητο, χωρίς να προσθέσει τίποτα στην κατανόηση του οικονομικού κυκλώματος . Στο οικονομικό κύκλωμα μπορούν να γίνουν τα εξής σχόλια: Πρώτο, ότι οι ροές είναι συνεχείς, δηλαδή συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή. Δεύτερο, ότι οι ροές αυτές δεν έχουν πάντοτε το ίδιο μέγεθος, δηλαδή ο όγκος των συναλλαγών μπορεί να μεταβάλλεται, καθώς η παραγωγική δραστηριότητα αυξάνεται ή μειώνεται.

β. Τα προϊόντα της παραγωγής, δηλαδή τα οικονομικά αγαθά, από άλλους πωλούνται και από άλλους αγοράζονται. Ο χώρος, όπου γίνονται αγοραπωλησίες ονομάζεται αγορά. Π.χ.

ο εμπορικός δρόμος μιας πόλης όπου βρίσκονται τα μαγαζιά θεωρείται η αγορά της. Εν τούτοις μια αγοραπωλησία μπορεί να γίνει και με ένα τηλεφώνημα, με ένα τηλεγράφημα, στο γραφείο ενός συμβολαιογράφου ή οπουδήποτε αλλού.

Γι' αυτό η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους. Παραδείγματα αγορών είναι η λαϊκή αγορά στη γειτονιά σας, η λαχαναγορά της Αθήνας,

το Χρηματιστήριο Αθηνών. Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας, όπως η αγορά γης ή ακόμα η αγορά αγροτικής γης, η αγορά τίτλων (ομολόγων και μετοχών) στο χρηματιστήριο, η αγορά εργασίας κτλ.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Πολίτης Α:

Ο φόρος που θα πληρώσει είναι:

$$\frac{0}{100} \cdot 3.000\text{€} + \frac{9}{100} \cdot 8.000\text{€} + \frac{X}{100} \cdot 11.000\text{€} = 2.920\text{€} \Leftrightarrow 110X = 2.200 \Leftrightarrow X = 20$$

Άρα ο φορολογικός συντελεστής είναι ίσος με 20%

Γ2.

Πολίτης Β:

Ο φόρος που θα πληρώσει είναι:

$$\frac{0}{100} \cdot 3.000\text{€} + \frac{9}{100} \cdot 8.000\text{€} + \frac{20}{100} \cdot 24.000\text{€} + \frac{30}{100} \cdot 6.000\text{€} = 7.320\text{€}$$

Γ3.

α.

$$\text{Φόρος Δαπάνης} = \frac{25}{100} \cdot 2.000\text{€} = 500\text{€}$$

β.

Πολίτης Α:

$$\text{Ποσοστό φόρου δαπάνης στο εισόδημα} = \frac{500}{22.000} \cdot 100 = 2,2\%$$

Πολίτης Β:

$$\text{Ποσοστό φόρου δαπάνης στο εισόδημα} = \frac{500}{41.000} \cdot 100 = 1,2\%$$

γ.

Παρατηρούμε ότι για τον πολίτη Α με εισόδημα 22.000 ευρώ, ο φόρος δαπάνης είναι το 2,2% του εισοδήματός του ενώ για τον ο πολίτη Β με εισόδημα 41.000 ευρώ, ο φόρος δαπάνης είναι το 1,2% του εισοδήματός του. Ο Φόρος δαπάνης είναι φθίνουσα αναλογία στο εισόδημα, καθώς το εισόδημα αυξάνεται, επομένως είναι αντίστροφα προοδευτικός φόρος.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Έτος 2022

$$\text{ΑΕΠ}_{2022 \text{ σε σταθερές τιμές } 2022} = \text{ΑΕΠ}_{2022 \text{ σε τρέχουσες τιμές}} = 15.000 \text{ ως έτος βάσης}$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ}_{2022} = \frac{\text{Πραγματικό ΑΕΠ}_{2022}}{\text{Πληθυσμός}_{2022}} = \frac{15.000}{1.000} = 15$$

Έτος 2023

$$\Delta T_{2023} = 100 + \frac{10}{100} \cdot 100 = 110$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ}_{2023} = \frac{\text{Πραγματικό ΑΕΠ}_{2023}}{\text{Πληθυσμός}_{2023}} \Leftrightarrow$$

$$\text{Πληθυσμός}_{2023} = \frac{20.000}{20} = 1.000$$

$$\text{ΑΕΠ}_{2023 \text{ σε σταθ } 2022} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2023 \text{ τρέχουσες}}}{\Delta T_{2023}} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{ΑΕΠ}_{2023 \text{ τρέχουσες}} = \frac{20.000 \cdot 110}{100} = 22.000$$

Ο πίνακας συμπληρωμένος είναι ο εξής:

Έτη	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (σε ευρώ)	Δείκτης τιμών %	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (σε ευρώ)	Πληθυσμός	Κ.Κ.Πραγματικό ΑΕΠ
2022	15.000	100	15.000	1.000	15
2023	22.000	110	20.000	1.000	20

Δ2.

$$\text{Ποσοστό Ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100 \Leftrightarrow 5 = \frac{\text{Άνεργοι}}{800} \cdot 100 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \text{Άνεργοι} = 40$$

$$\text{Εργατικό Δυναμικό} = \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \text{Απασχολούμενοι} = 800 - 40 = 760$$

Δ3.

Με έτος βάσης το 2022

$$\text{Πραγματική \% μεταβολή ΑΕΠ}_{2022-2023} = \frac{20.000 - 15.000}{15.000} \cdot 100 = 33,3\%$$

Νέο έτος βάσης το 2023

$$\Delta T'_{2022} = \frac{100}{110} \cdot 100 = 90,9$$

$$ΑΕΠ_{2022 \text{ σε σταθ } 2023} = \frac{ΑΕΠ_{2022 \text{ τρέχουσες}}}{\Delta T'_{2022}} \cdot 100 = \frac{15.000}{90,9} \cdot 100 = 16.501,6$$

$$ΑΕΠ_{2023 \text{ σε σταθ } 2023} = ΑΕΠ_{2023 \text{ τρέχουσες}} = 22.000 \text{ ως έτος βάσης}$$

$$\text{Πραγματική \% μεταβολή } ΑΕΠ_{2022-2023} = \frac{22.000 - 16.501,6}{16.501,6} \cdot 100 = 33,3\%$$

Παρατήρηση: Ανεξάρτητα από το έτος που χρησιμοποιείται ως έτος βάσης , η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ είναι ίδια.